

Strokovna, zainteresirana in druga javnost

Številka: 007-24/2023-14

Datum: 4. 10. 2023

Zadeva: **Ponovna javna obravnava osnutka Uredbe o uporabi javnih sredstev za gradnjo visokozmogljivih fiksnih širokopasovnih omrežij oziroma nadgradnjo obstoječih fiksnih omrežij, gradnjo mobilnih omrežij 5G, gradnjo zalednih omrežij in za spodbujanje povezljivosti (EVA 2023-3150-0005)**

Spoštovani.

Ministrstvo za digitalno preobrazbo je 30. marca 2023 v javno obravnavo predložilo osnutek Uredbe o uporabi javnih sredstev za gradnjo visokozmogljivih fiksnih širokopasovnih omrežij oziroma nadgradnjo ali razširitev obstoječih fiksnih omrežij, gradnjo pasivnih mobilnih omrežij 5G in za spodbujanje povezljivosti (EVA 2023-3150-0005).

V okviru javne obravnave smo prejeli pripombe Telekoma Slovenije, d.d., Rune Enia, d.o.o., T-2, d.o.o. in A1 Slovenija, d.d. Po končani javni obravnavi je bila sprejeta in objavljena Uredba Komisije (EU) 2023/1315 z dne 23. junija 2023 o spremembi Uredbe (EU) št. 651/2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe ter Uredbe (EU) 2022/2473 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, predelavo in trženjem ribiških proizvodov in proizvodov iz akvakulture, za združljive z notranjim trgom z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe, ki je na področju uporabe javnih sredstev za gradnjo omrežij in spodbujanje povezljivosti prinesla bistvene spremembe v primerjavi s predhodno uredbo. Glede na navedeno smo pripravili nov osnutek uredbe, ki ga predlagamo v ponovno javno obravnavo. Predloge in pripombe iz prve javne obravnave smo preučili in jih v največji možni meri upoštevali. V nadaljevanju podajamo nekaj pojasnil glede izhodišč za pripravo uredbe in razlogov za neupoštevanje določenih predlogov in pripomb iz javne obravnave.

Uvodoma pojasnjujemo, da osnutek uredbe nudi le splošno pravno podlago za dodelitev javnih sredstev za namen gradnje omrežij in spodbujanje povezljivosti v skladu s predpisi Evropske unije. Odločitev o podrobnejši vsebini in tehničnih rešitvah konkretnih razpisov, ki bodo sledili, bo vsekakor odvisna od strateških odločitev države in razpoložljivih finančnih sredstev.

Posamezne pripombe, ki so bile izpostavljene v okviru javne obravnave, so z upoštevanjem sprememb, ki jih prinaša Uredba 2023/1315/EU, postale brezpredmetne. Ob tem je treba pojasniti, da določenih pripomb ni bilo mogoče upoštevati, ker so v nasprotju z zahtevami Uredbe 651/2014/EU, kot je bila zadnjič spremenjena z Uredbo 2023/1315/EU (v nadaljevanju: Uredba 651/2014/EU) (npr. predloga, naj se črta določba, da naložb v gradnjo mobilnih omrežij po tej

uredbi operaterji ne morejo uveljavljati kot izpolnjevanje obveznosti glede pokritosti, ki izhajajo iz pogojev iz odločb o dodelitvi radijskih frekvenc). Z vidika zagotavljanja javnih sredstev za gradnjo omrežij in spodbujanja poveztljivosti so relevantne zlasti določbe 52. do 52.d člena Uredbe 651/2014/EU.

V zvezi s pripombami, ki se sklicujejo na upoštevanje Smernic Evropske komisije o državni pomoči za širokopasovna omrežja, pojasnjujemo, da se smernice uporabljajo za dodeljevanje državnih pomoči in prigrasitev Evropski komisiji, kadar gre za dodelitev zneskov pomoči, kot so določeni v prvem odstavku 4. člena Uredbe 651/2014/EU. V primeru dodelitev nižjih zneskov pomoči je treba v celoti slediti Uredbi 651/2014/EU. Glede na navedeno se tudi nov osnutek uredbe v celoti prilagaja določbam Uredbe 651/2014/EU (tako npr. za določitev cen in pogojev veleprodajnega dostopa v celoti veljajo pravila, kot so določena v Uredbi 651/2014/EU).

Glede uporabljene terminologije pojasnjujemo, da se v skladu z 2. členom osnutka uredbe uporablja pomen izrazov, kot je opredeljen v Uredbi 651/2014/EU. V tem delu se tako ne uporabljajo izrazi iz ZEKom-2. Ko osnutek uredbe torej govori npr. o »vodu«, se upošteva njegova opredelitev iz Uredbe 651/2014/EU in ne opredelitev iz Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 130/22 in 18/23-ZDU-1O; v nadaljevanju: ZEKom-2). Glede drugih izrazov, ki niso izrecno navedeni v 2. členu osnutka uredbe, pa se uporablja pomen, kot je določen v ZEKom-2.

V zvezi s predlogom, naj se kot gospodinjstvo šteje le naseljeno stanovanje, v katerem je prijavljeno stalno (ne pa tudi začasno prebivališče), pojasnjujemo, da je lahko sklepanje o tem, ali je neko stanovanje stalno ali samo občasno poseljeno na podlagi prijave stalnega in/ali začasnega prebivališča tudi zavajajoče. Veliko število stanovanj je na primer poseljeno z najemniki, ki na določenem stanovanju nimajo prijavljenega stalnega bivališča, pa vendar ves čas prebivajo v tem stanovanju in ves čas potrebujejo kvaliteten širokopasovni dostop. V zadnjem času je vse bolj pogosta oblika dela na daljavo, tako da mnogo ljudi določen del tedna preživi tudi na oddaljenih lokacijah, kjer nimajo prijavljenega stalnega prebivališča, pa vendar stalno potrebujejo kvaliteten širokopasovni dostop. Prav tako imamo dijake in študente, ki v času šolanja/študija živijo od doma in tam nimajo stalnega prebivališča in tudi oni ves čas potrebujejo kvaliteten širokopasovni dostop. Iz teh in njim podobnih primerov je moč sklepati, da je v poseljenem stanovanju, kjer ima nekdo stalno in/ali začasno prebivališče, potreben kvaliteten širokopasovni dostop.

Dodatno pojasnjujemo, da je v spremenjeni Uredbi 651/2014/EU dodana tudi opredelitev razmer največje obremenjenosti. Glede na navedeno je na več mestih pojasnjeno, da se 100 Mb/s presoja v razmerah največje obremenjenosti.

Na vprašanje, zakaj je bila v osnutku določena prenosna hitrost 300/100 Mb/s, pojasnjujemo, da je bila ustrezno upoštevana zahteva iz Uredbe 651/2014/EU. V novem osnutku uredbe je tako določeno, da se pri gradnji visokozmogljivih fiksnih širokopasovnih omrežij v skladu s šestim odstavkom 52. člena Uredbe 651/2014/EU v vsakem primeru zahteva vsaj potrojitev hitrosti. Ob tem v zvezi s pomisleki iz javne obravnave še pojasnjujemo, da omrežja, za katera je bil izražen tržni interes za gradnjo v naslednjih treh letih, nikakor ne morejo biti predmet javnega sofinanciranja.

Glede pripombe, da predlog uredbe zmotno predpostavlja, da so vsi prejemniki sredstev za sofinanciranje gradnje operaterji s pomembno tržno močjo po ZEKom-2, pojasnjujemo, da se zahteva, da sofinancirano omrežje omogoča veleprodajni dostop pod poštenimi in nediskriminacijskimi pogoji, vključno s fizično razvezavo oziroma namesto te z virtualno razvezavo, če je Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljevanju: agencija) določila določen proizvod virtualnega dostopa z odločbo iz 148. člena ZEKom-2 za enakovrednega fizični razvezavi, ne nanaša na status operaterja s pomembno tržno

močjo, ampak na proizvod. Torej, če je agencija v odločbi o določitvi operaterja s pomembno tržno močjo nek proizvod virtualnega dostopa določila za enakovrednega fizični razvezavi, potem mora operater, ki pridobi javna sredstva, to ponujati, sicer pa ne.

Pripombe, naj se uporablja zgolj izraz »pasivno mobilno omrežje« namesto »pasivno mobilno omrežje 5G« nismo upoštevali. Pojasniti je namreč treba, da Uredba 651/2014/EU dopušča javno sofinanciranje tako 4G kot 5G omrežij, pri čemer predvideva različne pogoje za finančno intervencijo države. Kot izhaja iz Načrta razvoja gigabitne infrastrukture do leta 2030, slednji predvideva usmerjanje javnih sredstev zgolj v gradnjo mobilnih omrežij 5G. Glede na navedeno menimo, da je primerno in potrebno, da se izrecno navede, da se javna sredstva dodeljujejo le za gradnjo 5G omrežij.

Kateri so lahko upravičeni stroški izgradnje mobilnih omrežij, je določeno v členu, ki ureja upravičene stroške in naložbe v gradnjo mobilnih omrežij. Podrobnejša določitev pogojev sofinanciranja bo opredeljena v javnem razpisu. Uredba je normativni akt, ki nudi le pravno podlago za objavo javnega razpisa. Podobno velja glede podrobnejše opredelitve, kaj so ponudbe podobne kakovosti. Navedeno bo natančneje razdelano v javnem razpisu.

V zvezi s pripombo, naj se namesto termina »da omrežja niso zgrajena« uporabi terminologija, da »področja nimajo pokrivanja z mobilnim signalom« pojasnujemo, da je v osnutku uredbe uporabljena terminologija usklajena z Uredbo 651/2012/EU, pri čemer bo metodologija pokrivanja z mobilnim signalom pripravljena v sodelovanju z agencijo.

Pogoji za kandidiranje na javnem razpisu so določeni v skladu z Uredbo 651/2014/EU. Morebitno dodatno zaostrovanje pogojev za operaterje, kot je bilo predlagano v okviru javne obravnave, bi bilo lahko sporno z vidika pravil o državnih pomočeh in zagotavljanja konkurenčnosti.

V zvezi s pripombami, ki se nanašajo na sheme bonov za povezljivost, pojasnujemo, da Uredba 651/2014/EU v tretjem odstavku 52.c člena ne omejuje obsega upravičencev na tiste, ki pri trenutnem ponudniku ne morejo dosegati zadovoljivih hitrosti. Boni se izrecno lahko uporabijo tako v primeru zamenjave ponudnika kot tudi nadgradnje obstoječe naročnine. Ob tem še dodajamo, da namen, ki ga zasledujejo sheme bonov, ni sankcioniranje operaterjev, ki ne dosegajo zadostnih hitrosti, temveč spodbujanje večjega povpraševanja po storitvah dostopa do interneta s hitrostjo vsaj 100 Mb/s. Ob tem še dodajamo, da Uredba 651/2014/EU resda dopušča tudi možnost, da bi shema bonov veljala tudi za mala in srednja podjetja, vendar pa v osnutku uredbe v okviru pristojnosti Ministrstva za digitalno preobrazbo sledimo ciljem, zastavljenim z Načrtom razvoja gigabitne infrastrukture do leta 2030, ki predvideva spodbujanje povezljivosti za gospodinjstva.

Zainteresirano javnost pozivamo, da poda svoje morebitne pripombe in predloge na prenovljen osnutek uredbe **najpozneje v roku 30 dni od te objave**.

S spoštovanjem.

dr. Emilija Stojmenova Duh
MINISTRICA

Priloga:

- osnutek uredbe